

М. М. Палагнюк,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ОБ'ЄКТИВНОЇ САМООЦІНКИ СТУДЕНТІВ

Зі всієї своєрідності комплексів професійно значущих якостей в різних видах професійної діяльності можна виділити ряд особистісних якостей, професійно важливих для будь-якої діяльності. Це, в першу чергу, відповідальність, самоконтроль, професійна самооцінка. Відповідальність розглядається вченими [1, 2] як одна з властивостей, що характеризує спрямованість особи, впливає на процес і результати професійної діяльності, насамперед, через ставлення до власних обов'язків у

Як доводить Г.С. Костюк [3], самооцінка особистості – це важливий психологічний фактор, який, незалежно від якісних характеристик, може істотно впливати на процес формування самоконтролю, продовжувати істотні індивідуальні відмінності в її розвитку та функціонуванні.

Самооцінка може бути оптимальна і неоптимальна. При оптимальній, адекватній самооцінці суб'єкт правильно співвідносить можливості і здібності, достатньо критично ставиться до себе, прагне реально дивитися на свої невдачі та успіхи, намагається ставити перед собою реальні цілі, яких можна досягнути на ділі

До оптимальної відносять самооцінки «високий рівень» і «вище середнього рівня», коли студент заслужено поважає себе, задоволений собою, а також «середній рівень», коли студент поважає себе, але знає свої слабкі сторони і прагне до самовдосконалення, саморозвитку. Але самооцінка може бути і неоптимальною — занадто завищеною або занадто заниженою [4].

На основі неадекватно завищеної самооцінки в студента виникає неправильне уявлення про себе, ідеалізований образ своєї особистості і можливостей, своєї цінності для оточуючих, для спільної справи. В таких випадках суб'єкт ігнорує невдачі заради збереження звичної високої оцінки самого себе, своїх вчинків і справ. Відбувається гостре емоційне відштовхування «всього», що порушує уявлення про себе.

Самооцінка може бути і заниженою, тобто, нижче реальних можливостей особистості. Зазвичай, це призводить до непевненості в собі, боязливості, несміливості, неможливості реалізувати свої здібності. Такі студенти, як правило, не ставлять перед собою цілей, що їх важко досягнути, обмежуються вирішенням повсякденних завдань, надто критичні до себе.

Занадто висока чи занадто низька самооцінка порушують процес самоуправління, викривляють самоконтроль. Особливо це помітно у спілкуванні, де особи з завищеною і заниженою самооцінкою можуть стати причиною конфліктів. При завищеній самооцінці конфлікти виникають через зневажливе ставлення до інших людей і неповажне звертання до них, занадто різкі і необгрунтовані висловлювання на їхню адресу, нетерпимість до чужої думки, прояв зарозумілості і зазнайства. Низька критичність до себе заважає

їм навіть помічати, як вони ображають інших зарозумілістю і незаперечністю суджень.

Як допомогти студентам сформувати адекватну самооцінку? Нам вважається, що після вивчення дисциплін з психології, філософії вони мають отримати не тільки теоретичні знання, а й досягти рівня адекватної самооцінки, пам'ятаючи, що це запорука їхнього майбутнього успіху не тільки у професійній діяльності, а й у суспільному житті.

Література:

1. Платонов К. К. Структура и развитие личности / К. К. Платонов; отв. ред. А. Д. Глоточкина. – М. : Наука, 1986. – 269 с.
2. Ростунов А. Т. Формирование профессиональной пригодности / Ростунов А. Т.–М., 1984. –176 с.
3. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Костюк Г. С. ; за ред. Л. М. Проколієнко. – К. : Рад. школа, 1989. – 608 с.
4. Романюк Л. В. Методика дослідження самооцінки студентів як елемент розвитку їхніх ціннісних орієнтацій в процесі використання інтерактивних методів навчання / Л. В. Романюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2005. – Вип. 8. – С. 422 – 428.

УДК 001.5

М. І. Псюк,
аспірант кафедри комп'ютеризованого
машинобудівного виробництва

ІДЕЯ ТА ТЕОРІЯ ЯК НАЙВИЩИЙ РІВЕНЬ СИНТЕЗУ НАУКОВОГО ЗНАННЯ

Сучасна наука є структурованою й дисциплінарно організованою. Вона складається з різноманітних галузей знання, які, незважаючи на їх самостійність, тісно взаємодіють між собою, і в своїй єдності утворюють систему наук. Це – складна й самодостатня система, для якої характерним є, постійний саморозвиток, який спричиняє появу все нових і нових галузей знань (систем, підсистем) зі специфічними інтегративними зв'язками.

Наука становить сутність людського знання. Вона є сукупністю знань, впорядкованих згідно з певними принципами, реальним зв'язком суджень, передбачень і проблем дійсності та окремих її сфер чи аспектів [1, с. 52].

Знання необхідні людині для орієнтації в навколишньому світі, пояснення і передбачення подій, планування і реалізації діяльності та розробки інших нових знань. Знання найважливіший засіб перетворення дійсності. Вони становлять динамічну систему, що швидко розвивається. темпи зростання якої в сучасних умовах перевищують темпи зростання будь-якої іншої системи.